

guia

DE LECTURA > 8

BAULA ALA DELTA

La meva àvia és africana

Annelies Schwarz

L'obra

Títol **La meva àvia és africana** / Autora **Annelis Schwarz** / Il·lustracions **Javier Palomo** / ADV, 22 / 144 pàgs.

L'autora

Va néixer a Alemanya. Va estudiar Pedagogia i Arts Plàstiques i ha treballat com a professora i pintora. Actualment viu a Bremen i ensenya en una escola. Viatja sovint a Ghana, on col·labora en nombrosos projectes amb artistes d'aquest país.

Argument

L'Eric és un nen de deu anys que viatja per primera vegada a Ghana, el país africà on viu la seva àvia. Ell i la seva mare van néixer a Alemanya, però el seu pare és africà. En el viatge l'acompanyen el seu pare i el seu amic blanc, en Flo. L'Eric i en Flo mostraran interès per l'Aba, una atractiva cosina de l'Eric, i parlaran amb l'Augustin, que ha residit a Alemanya durant un any.

L'Eric descobrirà un món diferent i quedarà fascinat per la seva gent, els seus paisatges i la seva cultura, ben diferent de la que coneix.

Annelies Schwarz narra les aventures d'aquest viatge i reflexiona sobre la diferència i la tolerància amb molt afecte. A més, mostra les diferències culturals entre l'Àfrica i Europa, tot plegat amb la mirada d'un noi que, a més, trobarà l'amor.

Comentari

L'autora narra en primera persona les peripècies d'un nen europeu a l'Àfrica. Per mostrar les diferències entre la cultura alemanya i la de Ghana recorre a la reflexió. Al llarg del relat hi trobem monòlegs del protagonista que s'acaben amb una pregunta, fent-ne participi el lector.

En breus capítols es narren no solament les aventures, sinó que hi ha també una magnífica contextualització. Per a això Schwarz fa servir la descripció detallada i la inclusió de llegendes i tradicions. Si hi afegim els freqüents diàlegs, podem concloure que ens trobem davant d'una novel·la propera,

entretinguda, fàcil de llegir i que ens submergeix en una altra cultura.

Temes

- El descobriment d'alguns aspectes de la cultura africana contemporània.
- La importància de les relacions familiars.
- El valor de la tolerància i el respecte.
- L'enriquiment que produeix conèixer altres costums.

Reflexions

Aquesta novel·la ens aproxima a la cultura africana. Trencant tots els tòpics i estereotips, ens mostra com és un petit poble de Ghana en l'actualitat. Però ho fa amb la mirada d'un nen de deu anys que ha viscut a Alemanya. Aquesta mirada innocent ens ensenya a veure les coses d'una altra manera, descobrint unes altres formes de vida, d'alimentació, de relacions, de diversió.

Però aquesta mirada no està exempta de reflexió. «Alemanya és molt bonica, però no hi he pogut fer cap amic. Els alemanys no em volen. Per a ells, sóc sempre el negre», diu un dels personatges, perquè darrere d'aquesta novel·la es troben els bons desitjos: la pau, la llibertat, el respecte i la tolerància.

Aquest és un llibre magnífic per dialogar sobre un assumpte d'actualitat: el racisme i la xenofòbia.

En aquesta novel·la trobem la narració de l'experiència de l'emigració.

1. Relacionant cultures.

Al llarg del llibre trobaràs tradicions i costums de Ghana. Et demanem que els relacionis amb els catalans. Per a això serveix-te d'aquest quadre..

Activitat	Ghana	Catalunya
Menjars	«Per menjar, hi ha pollastre a la planxa i futú amb salsa de cacauets» (pàgina 126)	
Ball		
Vestit		
Agricultura		
Festes		
Religió		

1. Festa africana.

Hem llegit el llibre, hem conegut uns altres costums, quin final millor que una festa, però una festa africana.

- **Menjar:** «Hi ha brou de gallina amb arròs i, per postres, uns gustosos talls de pinya fresca» (pàgina 28).

Al llibre apareixen alguns menjars. Podem intentar fer-los; si falten ingredients podem fer servir la imaginació, o llibres de cuina africana.

- **Ball:** «La gent balla davant els músics, i aquell que passa just per davant d'ells, se surt de la rotllana i fa una volta al voltant dels tambors» (pàgina 127).

Després de menjar continua la festa amb el ball. Us proposem inventar balls africans. Primer de tot cal buscar música africana, i després es poden consultar llibres amb danses del món. Tot per a la festa.

- **Desitjos:** «—Quan el sol es pongui, cadascú ha de demanar un desig —diu l'Aba—, però ho hem de fer agafant-nos les mans i en silenci» (pàgina 129).

I finalment, per acabar la festa, com els protagonistes del llibre, demanarem un desig. Però s'ha de fer igual que ells, agafant-se les mans formant un gran cercle.

Esperem que gaudiu de la festa tant com del llibre.

1. La tortuga i l'elefant.

«L'àvia tanca la bossa i comença a explicar-nos la història de la tortuga astuta i l'elefant fort que van fer una aposta sobre qui corria més de pressa» (pàgina 123).

Al llibre hi trobaràs la faula de la tortuga i l'elefant. Anota-la:

A Alemanya aquesta mateixa faula té com a protagonistes l'eriçó i la llebre. A Catalunya, una tortuga i una llebre. Escriu-la.

I ara inventa't altres faules. Una faula a l'inrevés: què passaria si guanyés la llebre?

Una faula moderna: què et sembla la cursa entre una bicicleta i un cotxe de fórmula 1?

Suggeriment d'activitats

ACTIVITATS D'APROXIMACIÓ

- **Què sabem de l'Àfrica?** Aquesta pot ser la pregunta inicial per recollir informació sobre l'Àfrica, un continent immens, veí i desconegut. Després de llegir el llibre es pot tornar a fer la mateixa pregunta.
- **Viatge amb avió.** Els protagonistes del llibre viatgen des de Bremen (Alemanya) fins a Ghana. Sugerirem als alumnes que busquin un mapa i hi marquin el viatge narrat als primers capítols. Per completar l'activitat podem demanar als nostres alumnes que expliquin el seu primer viatge amb avió (o, si no n'han fet cap, el seu primer viatge).
- **L'Àfrica com a escenari.** Hi ha moltes novel·les que es desenvolupen a l'Àfrica. Demanarem als alumnes que en busquin alguns títols, poden ser les pròximes lectures recomanades (vegeu solucionari).

També poden buscar pel·lícules.

ACTIVITATS D'APROFUNDIMENT

En aquest bloc de suggeriments hi trobarem activitats que podem anar presentant a l'aula a mesura que els nostres alumnes llegeixin el llibre.

- **Altres costums.** A la novel·la s'esmenten molts costums africans, menjars, artesanía, balls. Sugerirem als nois i noies que els vagin apuntant. Amb això i una mica més que puguin investigar, coneixeran més una altra cultura.
- **Ghana.** Per conèixer millor aquest país suggerirem als alumnes que anotin les dades que apareguin. Per completar la investigació es poden consultar altres materials: atles, enciclopèdies, llibres... (vegeu solucionari).

ACTIVITATS DE TANCAMENT

Una vegada que els nois i noies hagin acabat de llegir el llibre també podem suggerir activitats.

- **Debat.** La novel·la aborda el tema del racisme i la tolerància. Un tema preocupant i molt complex que pot servir per plantejar un debat. Per a això els alumnes poden contestar les preguntes que planteja el protagonista: per què me n'havia de tornar a la selva i deixar-lo en pau? (pàg. 20); potser creuran que la pell blanca té un tacte diferent de la negra? (pàg. 30). És important que els alumnes estiguin ben informats per poder debatre en profunditat. A més de la reflexió que proposa la novel·la es poden consultar llibres, diaris o pàgines web per a un aprofitament adequat del debat.
- **Esportistes africans.** Al llarg de la novel·la es parla de futbolistes africans a Europa i del desig d'un dels personatges d'arribar a ser un d'ells. Al nostre país viuen alguns esportistes africans. Sugerirem als nois i noies que busquin els noms d'aquests esportistes i n'notin el país de procedència.

Solucionari

ACTIVITATS D'APROXIMACIÓ

Algunes novel·les que es desenvolupen a l'Àfrica:

- GÓMEZ CERDA, Alfredo. *Un amic a la selva: aventures de Nico*.
- GÓMEZ CERDA, Alfredo. *El secreto del gran río*.
- PENNAC, Daniel. *L'ull del llop*.
- MOURE, Gonzalo. *Els gegants de la lluna*.

ACTIVITATS D'APROFUNDIMENT

Algunes dades sobre Ghana que figuren al llibre:

Capital: Accra.

Una altra ciutat: Takoradi.

Idiomes: a la regió on es desenvolupa la novel·la el nzema, a més de l'anglès.

Gastronomia: futú, plat fet amb trossos cuits de mandioca triturats.

Piragua: embarcació construïda amb el tronc d'un únic arbre.

Fragments especials

Aleshores, jo vaig riure, perquè a la selva no hi ha panissars que creixin tan ordenats, en fileres. Allà, les plantes i els arbres broten pertot arreu, i les plantes enfiladisses cauen penjant de branques altíssimes fins a terra. A la selva, hi ha molta humitat i molts sorolls. S'hi poden sentir moltíssims sons d'animals, uns de molt alts i altres de molt baixos. Però, sobretot, la selva és molt humida i calorosa. (pàgs. 8-9)

Ho hem sentit bé? Hi ha una dutxa aquí? En efecte, allà on ha assenyalat puc distingir un tros de la tanca cobert amb fulles de palmera entrelaçades. Allà hi deu haver una dutxa! L'Aba ha vist la meua cara d'incrèdula i ens demana que l'acompanyem. El que semblava una tanca era la porta. L'Aba l'obre i veiem que es tracta d'alguna cosa semblant a la cabina d'una dutxa, en la qual només falta l'aixeta. A terra hi ha una pila de pedres planes i, al seu costat, una galleda plena d'aigua freda fins al capdamunt. Damunt un plat, veig un gran tros de sabó, i a les estagues de la tanca hi ha penjats uns quants bols de carbassa. (pàg. 45)

—Alemanya és molt bonica, però no hi he pogut fer cap amic. Els alemanys no em volen. Per a ells, sóc sempre el negre. Vaig estar vivint allà un any, amb altres africans, i no vaig poder trobar feina. En Michael passava de vegades amb bicicleta per davant de casa nostra. Ell tampoc no ens parlava quan ens veia, fins que un dia la bicicleta va tenir una punxada a prop de casa nostra. Vaig ajudar-lo a posar un pegat a la roda, i a partir d'aleshores ens vam fer amics. Jo li explicava coses de la selva, dels cocodrils, els lleons i els elefants. (pàg. 78)

Les ones ens mullen els peus en el moment que el sol s'enfonsa completament en l'oceà. Demà hauré marxat, però els nostres pensaments continuaran volant cap aquí durant molt de temps, des d'Alemanya cap a l'Àfrica.

I també des de l'Àfrica fins a Alemanya. D'això n'estic segur. (pàgs. 130-132)

